

Tieteellisten seurain
valtuuskunta

Avoimen tieteen ja tutkimuksen (AVOTT) rahoituksen tiekartta

Esittelywebinaari 28.10.2024

Sisällys

- Miksi tiekartta?
- Mitä sisältää?
- Miten kommentoidaan?
- Mitä kommentoinnin jälkeen?

Miksi tiekartta?

- Avoimen tieteen kestävä rahoitus todettu monessa kansallisessa AVOTT-linjauksessa tutkittavaksi kysymykseksi
- Myös kansainvälisiä vaikutteita, kuten UNESCO:n [Funding Open Science](#)
- AVOTT-ohjausryhmä päätti nimetä 30.1.2023 erillisen työryhmän pohtimaan avoimen tieteen ja tutkimuksen rahoitusta; edustettuina ministeriöitä, muita rahoittajia, tutkimusorganisaatioita, kirjastoja ja muita tärkeitä sidosryhmiä

Ryhmälle annetut kysymykset

- Miten nykyisiä tutkimuksen ja korkeakouluopetuksen julkisia rahoituskanavia voidaan muokata avoimuutta tukevammaksi rahoitukseen vaadittavien edellytysten tai rahoituksen määrään vaikuttavien lisäehtojen avulla?
- Miten avoimuus voidaan huomioida muissa kuin julkisissa rahoituskanavissa (esim. säätiörahoitus)?
- Mitä muita rahoituskanavia tai -keinoja tarvitaan olemassa olevien lisäksi tukemaan tieteen ja tutkimuksen avoimuutta?

Tiekartan sisältö

- Lukuohje – mitä tiekartan kohtia kunkin sidosryhmän olisi erityisesti hyvä tarkastella?
- Tiivistelmä – tiekartan ehdottamat keskeiset toimenpiteet
- Tiekartan kokonaiskuva ja rakenne
- Lyhyen aikavälin suositukset
- Pitkän aikavälin suositukset

Tiekartan kokonaiskuva ja rakenne

- Tiekartan keskeisimmät periaatteet:
 - Avoin tiede ei irrallaan tieteestä yleensä
 - Modulaarinen kuva rahoituksesta
- Kolmen keskeisen kysymyksen analyysi:
 - Olemassa olevien rahoituskanavien muuttaminen avoimuutta tukevammaksi
 - Avointa tiedettä tukevien infrastruktuurien resursointi
 - Täydentävien resursointikeinojen kartoitus
- Suositusten jakaminen lyhyen ja pitkän aikavälin suosituksiin

Tarkemmat suositukset

- Lyhyen aikavälin (1–4 v.) suositukset
 - Keskeisimpiä tiekartan toteutumiselle
 - Eivät vaadi lisäsuunnittelua
 - Joka suosituksella tietyt toimijat kohteena
- Pitkän aikavälin (5–10 v.) suositukset
 - Jouduttavat tiekartan toteutumista
 - Vaativat lisäsuunnittelua ja neuvotteluja

Lyhyen aikavälin suositukset 1/4

Tutkimusrahoittajien avoimen tieteen käytännöt –työkalu

Kohdeyleisö: Tutkimusrahoittajat

Tarkoitus: Kannustaa tutkimusrahoittajia huomioimaan avoimen tieteen edistäminen rahoituskäytännöissään

Sisältö:

- Neljä aihealuetta: a) tutkimusjulkaisemisen avoimuus, b) tutkimusaineistojen ja –menetelmien avoimuus, c) tutkimuksen yhteiskunnallinen vaikuttavuus ja d) rahoittajan oma läpinäkyvyys ja avoin toimintakulttuuri
- Kussakin aihealueessa kolme porrasta: 1) lähtötaso, 2) edistynyt taso ja 3) tavoitetaso

Lyhyen aikavälin suositukset 2/4

Suositus avoimen tieteen kansallisten infrastruktuurien kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi

Kohdeyleisö: Infastruktuurien resursoinnista ja toteutuksesta vastaavat toimijat sekä heitä rahoittavat tahot

Tarkoitus: Kannustaa rahoittamaan keskeisiä avoimen tieteen infrastruktuureja pitkäjänteisesti ja ohjaamaan rahoitusta keskeisiin infrastruktuurien kehitystarpeisiin

Sisältö:

- Keskeisten olemassa olevien infastruktuurien tunnistaminen
- Olemassaolevien infrastruktuurien keskeisten kehitystarpeiden tunnistaminen
- Keskeisten uusien infrastruktuurien tunnistaminen

Lyhyen aikavälin suositukset 3/4

Suositus tutkimusorganisaatioiden avoimen tieteen palveluiden resursointiin

Kohdeyleisö: Tutkimusorganisaatiot

Tarkoitus: Kannustaa suunnittelemaan organisaation omien avoimen tieteen palveluiden resursointia pitkäjänteisesti perusrahoituksen puitteissa

Sisältö:

- Avoimen tieteen keskeisten organisaatiotason palveluiden tunnistaminen
- Suositus avoimen tieteen edistämisestä työsuunnitelmissa
- Hyviä käytäntöjä kokoava suositus resurssien jakamisesta:
 - Useamman tutkimusorganisaation kesken
 - Tutkimuksen kolmannen sektorin (esimerkiksi tieteellisten seurojen) kanssa
 - Muiden organisaatioiden kanssa

Lyhyen aikavälin suositukset 4/4

Keinoja tutkimusyhteisön ulkopuolisen rahoituksen tuotosten avaamiseksi

Kohdeyleisö: Tutkimusyhteisön ulkopuolista rahoitusta saavat tutkijat ja opettajat sekä heidän taustaorganisaationsa

Tarkoitus: Koota hyviä käytäntöjä, joilla tutkimusyhteisön ulkopuolisella rahoituksella voidaan edistää avointa tiedettä ja tutkimusta

Sisältö:

- Tutkimusrahoitukseen liittyviä hyviä käytäntöjä
- Koulutusrahoitukseen liittyviä hyviä käytäntöjä
- Joukkorahoitukseen liittyviä hyviä käytäntöjä

Pitkän aikavälin (5–10 v.) suositukset 1/3

Suositus Avoimen tieteen kehittämisrahaston perustamiseksi

Motivaatio: Mahdollistaa rahoituksen strategisemmän kohdistamisen haluttuihin avoimen tieteen ja tutkimuksen edistämiskohteisiin

Suunnitelma:

1. Korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten yhteisten tahtotilan hakeminen (vrt. koulutuksen digivisio 2030)
2. Keskeisten ja taloudellisesti perusteltujen tavoitteiden tunnistaminen
3. Rahaston toimintamallin valitseminen

Pitkän aikavälin suositukset 2/3

Korkeakoulujen rahoitusmallin kehittäminen

Motivaatio: Korkeakoulujen rahoitusmalli ohjaa vahvasti korkeakoulujen toimintaa eikä nykyisellään aina avointa tiedettä edistävään suuntaan.

Suunnitelma: Avoimen tieteen ja tutkimuksen asiantuntijoista kootaan työryhmä, joka pohtii avoimen tieteen huomioimista rahoitusmallissa. Työryhmän tulokset tukevat rahoitusmallista tehtävää visiotyötä.

Pitkän aikavälin suositukset 3/3

Tutkimusjulkaisemisen kustannusten tasapainottaminen

Motivaatio:

- Tutkimusjulkaisemisessa liikkuu paljon rahaa, mutta rahoitus kohdistuu epätasapainoisesti eikä tue kovin hyvin taloudellisesti kestäväää ja monimuotoista julkaisemisen avoimuutta.
- Puuttuu yhteinen näkemys periaatteista ja keinoista, joilla rahoitusta tutkimusjulkaisemisessa kohdennetaan.

Suunnitelma: AVOTT-koordinaation, Kansalliskirjaston ja FUNin avustuksella keskeiset toimijat sopivat yhteisistä tutkimusjulkaisemisen rahoittamisen periaatteista ja määrittelevät keinoja, joilla rahoitus tukee monimuotoista ja taloudellisesti kestäväää tutkimusjulkaisemisen avoimuutta.

Miten kommentoida?

- Kommentointiaika 28.10.-5.12.2024
- [Kommentointilomake](#)
 - Kommentointi suositus kerrallaan – voi halutessaan kommentoida vain osaa suosituksista
 - Lisäksi kommentoida voi muita osioita (johdanto, rakenne jne.)
 - Lisäkysymys tutkimusjulkaisemisen rahoituksen ja tekoälyn suhteesta
- 21.11. webinaarissa mahdollisuus esittää tarkempia kysymyksiä rahoituksen tiekartasta

Mitä kommentoinnin jälkeen?

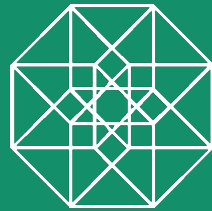
- Rahoitustyöryhmä työstää tiekarttaa kommenttien perusteella
- Tiekartan hyväksyy lopullisesti Avoimen tieteen ja tutkimuksen ohjausryhmä
- Suunniteltu valmistumisaika loppukeväältä 2025

Kysyttävää?

- Jos nyt ei tule mieleen tai et ehdi tässä kohtaa kysyä, kysymyksille varattu myös oma [verkkotilaisuutensa 21.11.2024](#)
 - Voit lähettää kysymyksesi 21.11. tilaisuuteen ennakkoon osoitteeseen avointiede@tsv.fi

Tieteellisten seurain valtuuskunta